

Izhaja vsak četrtrek Poštšina plačana v gotovini.

In stane po pošti pošiljan letno Din 52, polletno Din 26, trimesečno Din 13. Narodnina se pošilja vnaprej na upravo li-
sta: Narodni Gospo-
dar v Mariboru,
Franciskanska ul. 14.

Posamezna številka stane 1.50 Din.

NARODNI GOSPODAR

ORGAN NARODNE RADIKALNE STRANKE ZA MARIBORSKO OBLAST.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Isti se ne vračajo. Cene oglašev po dogovoru, za večkratne oglase primeren popust. Otvorjene reklamacije popostnine proste. Ček. račun poštne urada Ljubljana št. 13.860.

14. številka.

MARIBOR, dne 9. oktobra 1924.

1. letnik.

Lepa zmagà Narodnega bloka v Celju.

Občinske volitve v Celju so izvršene. Nemškutar-
sko-klerikalni blok, ki si je nadel ime, katero
mu ne priteče, namreč socijalno-gospodarski blok,
je pogorel. Vsi napor te konkubinatske zveze so o-
stali brezuspešni. Narodni blok je izšel iz volilnega
boja kot zmagovalec.

Volitve so potekle zelo mirno. Nemškutarji so
strastno agitirali in spravili vsakega volilca na vo-
lišče. Tudi narodni blok je razvil živahno agitacijo
in mladina je posegla navdušeno v volilni boj. Agi-
tacijske pisarne narodnega bloka so izvršile svoje
delo po načrtu, premišljeno, brezhibno. Nervoznosti
je bilo precej na obeh straneh, vendar je bila na
strani narodnega bloka večja sigurnost, ker je na-
rodni blok odedal volilni teren že pred volitvami
in številčno dokazal zanesljivo zmago. Nemškutarji
in klerikalci so povzročili, da je prišlo na dan voli-
tev iz Ljubljane v Celje čez 100 orožnikov, ki so
patrulirali ves božji dan po mestu in stražili sloven-
ske nacionaliste. To orožništvo je bilo ne samo ne-
potrebno, temveč pomeni naravnost izzivanje celj-
skih Slovencev. Slovenci nikakor nismo imeli na-
mena, razbijati nemškutarjskih in klerikalnih buč,
ampak smo hoteli to zvezo premagati z kroglico v
roki pred volilno škrinjico. To se je tudi sijajno
posrečilo.

Ginljivo je bilo gledati, kako so prihajali volilci
narodnega bloka na volišče. Bili so med njimi stari
preizkušeni borci za narodno stvar. Niti bolezen ne-
katerih ljudi ni zadržala.

Tako se je udeležil volitev tudi g. Štefan Bor-
lak, ki je komaj prestal bolezensko krizo, ves shuj-
šan, bled, pa s trdno voljo v zmago narod. bloka.

Ko se je razglasil prvi volilni rezultat na obeh
voliščih, je nastalo med množico, ki je oblegala vo-
lilne lokale, velikansko navdušenje. Na mestnem
magistatu je zaplapolala slovenska trobojnica, iz
Miklavževega hriba so padli streli iz topičev.

Volilni rezultat je sledeči: Volilnih upravičen-
cev je bilo 1476. Od teh je volilo 1178, torej nad 80
odstotkov. Dobili so: Narodni blok 600 glasov, so-
cijalistična lista 93 glasov, nemškutarjsko-klerikalna
lista 485 glasov. Na ta način pride po volilnem redu
za avtonomna mesta na narodni blok 25, na socija-
liste 1, na nemškutarje in klerikalce pa 7 mandatov.

V narodnem bloku so združene 3 stranke: NRS,
NSS in JDS. Narodna radikalna stranka pošlje v
občinski svet 4 odbornike in sicer: dr. Alojza Gori-
čana, odvetnika, Franca Leskošek, trgovca, Albina
Marčiča, arhivarja upravnega sodišča in Ludovika
Seliška, krojaškega mojstra v Celju.

Slovensko Celje je pri teh volitvah najlepše
manifestiralo za nacionalno slovensko in jugoslo-
vensko idejo. Volilci narodnega bloka, so na ta na-
čin ohranili lepemu mestu Celje slovenski značaj,
katerega bodo znali čuvati liki punčico v svojem
očesu tudi proti najtrdovratnejšemu sovragu, ki bi
še kedaj poskusil oskruniti jugoslovensko zastavo,
ki že od prevrata naprej mogočno vihra nad našim
prijaznim mestecem tu ob bistri Savinji.

„O manjšinskem vprašanju v mariborski oblasti“.

V štev. 9 »Narodnega Gospodarja« od 28. VIII.
t. l. pod naslovom »O manjšinskem vprašanju v ma-
riborski oblasti« je sproženo vprašanje nemških
manjšin. Zelo umešno in potrebno je o tem vpra-
šanju razpravljati, samo mislim, da je še prezgodaj
postavljeno vsaj dotlej, dokler še ni med nami re-
šeno vprašanje, ali smo eden ali trije narodi. Po ra-
dičevsko-frankovsko-klerikalni politični teoriji treh
narodov imamo mi poleg nemških manjšin tudi dru-
ge, n. pr. na Hrvaškem srbske manjšine, katere ra-
dičevsko-frankovski Hrvati iz mrznje do Srbov na-
zivajo Vlahom itd. in s katerimi malo boljše postop-
ajo kakor mi z Nemci.

Vprašanje treh narodov je hotela ustava po
mojem mnenju rešiti na ta način, da se ukinejo plem-
enske in zgodovinske meje ter razdeli državo na
oblasti. V tem slučaju bi se mogel vsak Srb v da-
našnji Hrvatski tako prosto počutiti, kot v Srbiji,
vsak Hrvat v današnji Srbiji pa kot v Hrvatski. Na
ta način bi bili popolnoma ravnopravni bratje, kar
je popolnoma pravilno. Žali bog, da ustava še ni
dobila te trdne podlage. Odpor proti ustavi prihaja,
ker omenjeno stališče ustave ni za vsakega dosti
razumljivo, česa bi bilo treba posebno glasno in
jasno ljudstvu obrazložiti, in na ta način bi odpor
ponehal. Naši avtonomisti, federalisti oziroma njih
voditelji dobro razumejo gornje stališče ustave, a
oni vedo, da ga ne razumejo njih pristaši in zato to
stališče ustave zlorabljajo. Nevednemu ljudstvu
predstavljajo, da se za tem stališčem skriva veliko-
srbska ideja, po kateri se misli Hrvate in Slovence

asimilirati in posrbiti ter s tem ustanoviti Veliko
Srbijo. Po naši ustavi si lahko še nadalje pridržimo
vsak svoje ime srbsko-hrvatsko-slovensko, samo
ne bi več obstojala Srbija, Hrvatska in Slovenija,
ampak samo edinstvena država kraljevine SHS.
Obstojale tudi ne bi več plemenske in zgodovinske
meje.

Ugoditi bi se moglo tudi želji naših avtonomi-
stov in federalistov in to samo deloma, t. j. nikdar
popolnoma, in na ta način, da se bi ohranile dose-
danje tzv. plemenske in zgodovinske pokrajine. V
tem slučaju bi se mogla opustiti razdelitev države
na oblasti, ali zopet ne bi smela obstojati Srbija,
Hrvatska in Slovenija, temveč bi se morala ta ime-
na zamenjati z drugimi nenacionalnimi, in država
bi se morala imenovati Jugoslavija. Odpovedati bi
se morali vsak svojemu imenu in dobiti neko novo
skupno jugoslovensko, ako bi hoteli biti ravnoprav-
ni. To je pa zopet neizvedljivo.

Nemško manjšinsko vprašanje bi mogoče bilo
dobro rešiti na ta način, da se Nemcem dovolijo po-
polne narodnostne pravice, kakor v lastni državi,
pod pogojem, da morajo poleg nemškega jezika
znati tudi našega, in potem, ko dobimo naše izgub-
ljene ponemčene ovčice nazaj, v tem slučaju bi nam
mogoče tudi oni hoteli pomagati. Naše zgub-
ljene ovčice bomo zelo težko dobili nazaj iz raz-
loga, ker je skoro cela industrija in veletrgovina v
nemških rokah, kjer smo prisiljeni iskati kruh in
istočasno tudi odvisni od delodajalca, in kdor je od-
visen, ta mora biti tudi pokoren in podložen.

Nehvaležnost je plačilo sveta.

Katoliški škofje na Hrvaškem so nedavno izdali
pastirski list, v katerem pozivajo narod, da na po-
sešno svečan način proslavi 1000-letnico hrva-
škega kraljestva.

Stjepan Radić, ki mora v vsako stvar vtikati
svoj nos, četudi se na njo toliko razume, kakor za-
jec na boben, si je tudi privoščil vsebine te okro-
žnice visokih hrvaških cerkvenih dostojanstvenikov,
katerim je na shodu v Krašiču v ne posebno laska-
vih in izbranih besedah bral levite, da je zasmrdelo
celo našim slovenskim klerikalcem, ki so dosedaj
leteli čez drn in srn za Stjepanom Radićem in
glodali avtonomistično kost, katero jim je milostno
vrgel pod mizo, tako dolgo, da se niso pri prvi
priliki za par ministrskih stolčkov vrgli med staro
šaro.

Tudi dr. Korošec, ki je bil slepo orodje Stje-
pana Radića, je ob teh duhovitih izbruhih edino
zveličavnega jugoslovenskega državnika na kato-
liško duhovščino zavihal nos. Lačni medved se no-
če učiti plesati. Dr. Korošec pa je glodal Radićevo
avtonomistično kost in prav pošteno plesal, kakor
je piskal Stjepan Radić. In sedaj tako razočaranje!
To je vendar že preveč! Niti katoliškim spovedni-
cam v Sloveniji ne prizanese več ta ženijalni za-

veznik Stjepan Radić! Pa kako je »hudimer« do-
bro poučen o razmerah v Sloveniji!

Kaj pa je pravzaprav govoril ta »šmencani«
Stjepan Radić na zborovanju v Krašiču? Najprej
je konstatiral, da pastirski list hrvaških katoliških
škofov ne bo škodoval njegovemu političnemu gi-
banju na Hrvaškem. Na vsak način pa je po mne-
nju Stjepana Radića potrebno, posvetiti na Hrva-
škem delovanju hrvaške katoliške duhovščine vso
paznjo, da ne bodo tudi tam polagoma nastopile
razmere, kakor na Kranjskem (prav: v Sloveniji),
kjer katoliški duhovniki v spovednici izprašujejo,
katere časopise čitajo njihovi možje, kateri stran-
ki pripadajo, in če duhovnik v spovednici ne dobi
povoljnega odgovora, da je mož dotične grešnice
zanesljiv in odločen pristaš dr. Koroševe SLS, po-
tem jo čestiti gospod spovednik podučiti, da ni več
vezana na obljubo skupnega dosmrtnega življenja,
katero je na dan poroke po rimsko-katol. obredu
pred samim živim Bogom dala na slovesen način,
skratka: da ni več njegova žena.

Katoliški duhovni očetje pa poučujejo v kato-
liških spovednicah katoliške žene v tako prostaški
obliki, da Stjepan Radić tega poduka ni mogel po-

noviti niti na političnem zborovanju v gostilniških
prostorih.

»Katoliški možje niso grešniki, katoliške žene
niso grešnice, pač pa so grešniki tisti katoliški du-
hovniki, ki na tak način razširjajo Kristusove nau-
ke in zaraditega mi Hrvatje pod nobenim pogo-
jem ne dopustimo, da bi postala Hrvaška druga
Kranjska«, tako je končal Stjepan Radić svoj go-
vor.

Precejšnjo dozo hudega popra je serviral ved-
no iznajdljivi Stjepan Radić svojim zaveznikom.
Slovenski klerikalci, osobito pa dr. Korošec, so go-
tovo prav pošteno kihali, ko so brali v časopisih
lepo dišeče cvetke prijateljskega zaveznništva, ka-
teremu so dopirnesli vse žrtve samo za to, da raz-
bijejo naše, s tolikimi napor in žrtvami ustvarjeno
državno ujedinjenje.

Našim slovenskim klerikalcem je postalo za-
vezništvo z Stjepanom Radićem očitno zelo ne-
prijetno. Seveda je to popolnoma razumljivo. Za-
enkrat je Stjepan Radić samo pokušal v spoved-
nice v Sloveniji. Ker pa je našim slovenskim kleri-
kalcem dobro znano, da Stjepan Radić vrta in vrta,
ter vola in vola, dokler vsega ne izvoha, se pač
sedaj opravičeno boje, da bo pri drugi priliki svoje
zaveznike še bolj trdo in občutno prijel, kakor se-
daj. To oni tudi pričakujejo, ker dobro vedo, da je
nehvaležnost plačilo tega sveta.

Za obrambo narodnega in državnega edinstva.

Narodna odbrana, organizacija najzvestejših in
najiskrenejših voditeljev naše ujedinjene jugosloven-
ske države, je imela dne 12. p. m. plenarno sejo, na
kateri je došlo do sledečega zaključka:

Povodom mnogobrojnih vprašanj, stavljenih O-
srednjemu odboru Narodne odbrane od strani po-
edinih odborov iz cele kraljevine z ozirom na držanje
kakršnega naj zavzamejo posamezni člani Na-
rodne odbrane in tako tudi njene organizacije v spo-
ru glede narodnega edinstva in osnovnega značaja
naše narodne države ter ozirajoč se na svoja pravila,
da dela na vzgoji naroda v duhu popolnega narodne-
ga edinstva in da sodeluje na prepovedu našega na-
roda v vseh pravicah, je sklenil Osrednji odbor Na-
rodne odbrane izdati tem odborom potrebna navo-
dila, kar se izvrši s to izjavo.

Ustanova Narodne odbrane je potekla iz vseh
rodoljubnih državljanov brez ozira na strankino obe-
ležje, brez ozira na plemenske razlike in na versko
razdvojenost. Zgodilo se je to edino v želji, da se z
združenimi močmi vseh državljanov ne samo čuvajo
najbitnejši interesi šele ustvarjene svobode in
edinstva našega celokupnega naroda, nego da se tu-
di z delom na vzajemnem upoznavanju, na kultur-
nem in prosvetnem razvoju in na duševnem napre-
dovanju učvrsti in ojači ujedinjen narod Srbov, Hr-
vatov in Slovencev.

Edinstvo našega naroda je neločljiva osnova,
ona je temelj, na katerem se imajo svobodno razvijati
vse moči ter neovirano kretati vse stranke, vsi
kulturno-prosvetni pokreti in v obče vse akcije, ki
streme za napredkom naroda in države. Neizbežne
razlike, ki obstojajo in ki bodo vedno obstojale v
raznih družabnih vrstah, pa tudi v vrstah enega in
istega plemena, razlike razumljive z ozirom na dol-
gotrajno zgodovinsko podrejenost našega naroda,
razlike razumljive z ozirom na različne življenske
prilike v poedinih krajih, ni treba, da bi vplivale in
ne smejo vplivati na oni glavni temelj, na katerem je
zgrajena naša narodna država, to je temelj popolne-
ga narodnega edinstva. Vsled nesrečnih strankarsko-
političnih rilk, za katere nosijo odgovornost naši
politik, je ta temelj naše hiše ogrožen po zahtevah,
ki gredo za tem, da se naš narod razcepi in razdvaja.

Stoječ nad vsemi strankarskimi, plemenskimi,
verskimi in razrednimi borbami in neudeležujoč se
nikakoršnih sporov strankarskega značaja, ne spu-
ščajoč se v oceno nobenih postopkov, niti v kritiko
nobenega dela, smatra Narodna odbrana za dolžnost,
dvigniti svoj glas, da preko svojih odborov in podod-
borov odločno in najostreje vstane v obrambo na-
rodnega edinstva, v obrambo s tolikimi žrtvami po-
stavljenega temelja naše narodne zgradbe. Narodna
odbrana se čuti dolžna, da z vsemi močmi in z vsemi
svojimi sredstvi pobija škodljivo in lažljivo teorijo o
treh narodih, s katero teorijo se izpodkopavajo sa-
mo osnove naše kraljevine. Radi tega dviga Osrednji
odbor Narodne odbrane svoj glas in pošilja svoj apel
vsem svojim organizacijam, vsem svojim prijateljem
in vsem jugoslovenskim rodoljubom, da ne dopustijo,
da bi bili zapeljani na napačno pot življenskega
vprašanja našega naroda in naše države, ampak da

svobodno in smelo vztrajajo v borbi za obrambo narodnega in državnega edinstva.

Narodna odbrana poziva vse svoje organizacije, da dajo na primeren način izraza svoji odločnosti, braniti do skrajnosti veliko delo narodnega edinstva brez ozira na to, s katere strani prihaja odpor in odkod se dela na rušenje tega edinstva. Narodna odbrana smatra končno za svojo dolžnost, da v tem času

su razburkanih strankarskih strasti naslovlja apel vsem rodoljubnim državljanom, da velikemu življenjskemu vprašanju narodnega edinstva podredijo vse spore drugega reda in da z združenimi močmi čuvajo in ščitijo narodno in državno edinstvo.

Predsednik Osrednjega odbora:
vojvoda Stepa Stepanović.

Pregled uplaćanih neposrednih davkov po statističnih podatkih generalne direkcije neposrednih davkov v Beogradu.

Plačale so na neposrednih davkih za dobo od 1. januarja do 31. marca 1924 okroglo v dinarjih:	
1. Hrvatska 36.000.000.000 Din (36 milijonov dinarjev) napram v proračunu predvidenih	34.000.000 Din (34 milijonov dinarjev) več . . . . .
2. Bosna in Hercegovina 16.000.000 (16 milijonov dinarjev) napram v proračunu predvidenih	15.200.000 Din (15 milijonov, dvestotisoč dinarjev), več . . . . .
3. Slovenija 22.200.000 Din (22 milijonov, dvestotisoč dinarjev) napram v proračunu predvidenih	12.000.000 Din (12 milijonov dinarjev), več . . . . .
4. Dalmacija 6.000.000 Din (6 milijonov dinarjev) napram v proračunu predvidenih	3.800.000 Din (3 milijone, osemstotisoč dinarjev), več . . . . .
5. Vojvodina 33.400.000 Din (33 milijonov, štiristotisoč dinarjev) napram v proračunu predvidenih	55.300.000 Din (55 milijonov, tristotisoč dinarjev), manj . . . . .
6. Srbija in Črna Gora 35.900.000 Din (35 milijonov, devetstotisoč dinarjev) napram v proračunu predvidenih	45.900.000 Din (45 milijonov, devetstotisoč dinarjev), manj . . . . .

Iz tega seznama je razvidno, da so preko proračunjenih zneskov plačale na neposrednih davkih: Slovenija, Hrvatska, Bosna in Hercegovina in Dalmacija, dočim so v plačilu zaostale Vojvodina in Srbija s Črno Goro. Nadalje je razvidno, da je v preplačilu na prvi vrsti (relativno kakor absolutno) Slovenija, potem sledi Dalmacija, tedaj ne ravno najbogatejše pokrajine. Zaostanek napram prora-

čunu je največji v Vojvodini, ki znaša celih 22 milijonov dinarjev. Srbija z Črno Goro je zaostala za okroglo 10 milijonov dinarjev, tedaj za toliko, za kolikor je Slovenija preplačala. Skupna svota preplačila znaša 15 milijonov dinarjev napram skupnemu zaostanku po 32 milijonov dinarjev, tedaj premalo 17 milijonov dinarjev.

Kaj sledi iz teh statističnih podatkov, ki so tudi za daljšo dobo v glavnem skoraj vedno isti? Da je donos ravno v pokrajini, kjer je v veljavi stari avstrijski zakon o neposrednih davkih iz leta 1896. razmeroma najvišji. Iz tega številčnega dejstva se pa more sklepati tudi na dobro davčno upravo, ki je brezdvomno za državne finance največje važnosti po starem gospodarskem načelu, ki velja tudi za državno gospodarstvo, da dvakrat da, kdor hitro da. Sklepati bi se zamoglo pa še nadalje iz zneskov na davkih, kakor so proračunjeni, da ni v vsaj državi davčna moč enakomerno pritegnjena k državnim dajatvam. V kolikor je obdačba krivična, bi se zamoglo vsaj površno ugotoviti le, če bi bili drugi za to potrebni podatki na razpolago. Razlika v podelitvi davčnih bremen tiči v različnosti davčnih sestavov, ki nimajo enotne podlage. Ustava zahteva v čl. 116, da je davčna obveznost obča, da so vse državne davščine enake za vso državo in da se davek plačuje po davčni moči. V smislu te ustavne zahteve bi se morala davčna zakonodaja že zdavnaj poprijeti dela za izenačenje davčnih zakonov po enotnem davčnem sistemu. Da se pa zakoni povsod enako izvajajo, je nadalje še potrebna enakomerna in enotna reorganizacija davčne službe. Kaj pomaga najboljši zakon, če se ne izvršuje povsod enako vestno. Če se bode enkrat ta brezdvomno v bližnji prihodnosti najvažnejša zakonodajna naloga rešila, se bode davčna moč države ne samo postavila na pravično podlago in s tem utrdila davčna moralna, nadalje pa s tem, da bode pritegnila vse davčne vire v državi v enakomernem razmerju, poskočila na višino, ki bode dala državi zadostna sredstva za najobširnejše delovanje tudi na kulturnem polju. Ravno ta sijajni bodoči finančni položaj države bode najtrdnjše garancija za najlepšo prihodnost naše države.

Upogled v poslovne in gospodarske knjige pri priredbi direktnih davkov.

Po § 279 zakona o osebnih davkih v obliki zakona z dne 6. III. 1917 drž. zak. št. 124 se vpogled v poslovne knjige ali po stranki ponudi ali zaukaže po pristojnem davčnem oblastvu (glej VI. pogl. ukaza fin. min. z dne 29. septembra 1917 drž. zak. št. 396). Če stranka ponudi vpogled v knjige, mora ista v smislu 3. stavka § 272 omenj. zakona natančno označiti dejstvo, ki se naj dokaže z vpogledom v knjige, drugače se ni ozirati na njeno ponudbo. Če stranka ne dovoli zaprosenega in njej dovoljenega vpogleda v knjige, se smatra ponudba za umaknjeno. Po odstavku I., l. VI. poglavja ukaza fin. min. z dne 29. IX. 1917 drž. zak. št. 196, s katerim so se izpremenila oziroma dopolnila nekatera določila izvršitvenih predpisov k I., II., III., IV. in VI. poglavju zakona o neposrednih davkih, se mora obsej ponujenega vpogleda v knjige omejiti zgolj na mero, ki jo zahteva dokazna snov, razen ako se mora hkrati s ponujenim vpogledom v knjige izvršiti tudi zaukazni vpogled.

Za zaukazni vpogled v knjige veljajo drugi predpisi. Zaukazati zamore vpogled v knjige glede dohodnine davčno oblastvo, cenilna in prizivna komisija (206, 210, 220 omenjenega zakona) in samo tedaj, ako obstojajo osnovni dvomi o pravilnosti navedb davčnega zavezanca in ako druga dokazila,

ki so na razpolago, ne zadoščajo, da se dožene resnica. Stranka mora pri tem dovoljevati vpogled ne samo v opravilne in gospodarske knjige v ožjem smislu besede, temveč tudi v vse zapiske, ki jih piše davčni zavezanec o svojem gospodarskem poslovanju in ki morejo nuditi kakoršnokoli razjasnilo o okolnostih, važnih za priredbo davka. Obseg, v katerem je izvršiti vpogled v knjige, se ravna po nje-ga namenu in je pridržan preudarku oblastvenega organa, ki opravlja vpogled. Ako stranka ne dovoli vpogleda, se jo lahko kaznuje s kaznimi do 10.000 Din in nastopijo nadalje kontumačne posledice § 213 omenjenega zakona. Po odstavku II. 5. omenjene izvršilne naredbe je pozvati davčnega zavezanca pri zaukazanem vpogledu vedno z izrecnim pristavkom, da bi se, če se pozivu ne ustreže v primernem roku, ki se določi, priredil davek uradoma brez nadaljnjega sodelovanja davčnega zavezanca na podstavi pripomočkov, ki jih ima oblastvo na razpolago (glej odl. II. zaukazani vpogled v knjige, VI. pogl. prej navedenega izvršilnega ukaza.)

Kakor razvidno iz teh zakonitih predpisov, imata obe vrsti vpogleda tedaj bistvene razlike glede predpogoja za izvršitev vpogleda, potem glede postopanja pri izvršitvi in nadalje glede posledic v slučaju nepokorščine stranke.

sku. Mi bi za danes le rekli, da naj bi se ta stranka, ki nima skoro nobenih zanesljivih članov in strankarske sposobnosti, pečala v bodoče s svojimi zadevami, nas pa pustila v miru. Če pa gospodje imajo resnično voljo za delo v prid naroda, imajo pa itak dandanes v vseh panogah narodnega življenja posla čez glavo.

Klerikalno nasilje. Naši klerikalni mogotci so upeljali v zadnjem času v vse kulturne uprave Slovenije pravo »strahovlado«. Dnevno poročajo listi o novih žrtvah tega ogabnega nasilja. Posebno temeljito so opravili ta herostratski posel na polju prosvete, narodnega šolstva. Zamenjali so namreč skoro vse zaslužne šolnike s svojimi podrepaniki, z ljudmi, ki imajo le pečat črnega klerikalizma. Pa to žalostno dejstvo naj ne plaši naših naprednih prosvetnih delavcev. Prej ali slej se bo zleknili črni zmaj in tedaj zadobite vi, po nasilju zapostavljeni pionirji narodne vzgoje, popolno zadoščenje.

Kje je korupcija. Doznali smo, da je sedanji železniški minister Sušnik najhujši sovražnik ko-

rupcije. To golazen pobija na vseh koncilih in kra-jih, radi tega je vedno na potovanju, seveda ne peš, pač pa se vozi v salonskih vozovih. Ako ravno je smrtni sovražnik korupcije, je vendar zelo velikodušen. Vsem samostanom je podelil proste železniške karte. Pravijo, da jih v kratkem dobe tudi Mariine družabnice in tej sorodne organizacije. Brez komentarja!

Delo naše stranke. Pred nekaj meseci je raz-sajala po nekaterih občinah Ptujkega polja strašna nevihta, ki je povzročila ogromno škodo. Naš pred-sednik g. dr. R. Ravnik se je zavzel za prizadete občine in jim izposloval na merodajnih mestih v Beogradu podporo. Isto bodo prizadeti posestniki v najkrajšem času dobili. To je torej delo Narodno radikalne stranke, želeli bi le, da bi se ta podpora pravično razdelila in pomagala prizadetim krogom ublažiti skrajno bedo.

Politični pregled.

Naš notranji položaj!

Vprašanje Radićevega vstopa v vlado je še vedno odprto, ker HRSS noče pristati na pogoje, ki so stavljeni in katere mora izpolniti preje, predno vstopi v vlado. Ker so se pogajanja za vstop v vlado med Radićem in sedanjo vlado že enkrat razbila, je malo upanja, da bo mogoče Radića pregovoriti za sporazum. Ker je sedanja vlada popolnoma odvisna od Radićeve milosti in ker je odvisen od tega tudi njen obstoj, je ona še enkrat poskusila, dobiti od »hrvatskega kralja« Radića potrebne garancije za vstop v vlado. Ministrsko predsedstvo je sklenilo, da se pošlje poseben Davidovičev odposlanec k Radiću. V to svrhu je odpotoval v Zagreb bivši poslanik Ljuba Mihajlović, ki ima nalogo, da predoči Radiću posledice njegove dosedanje politike, ki je naravnost pogubonosa za sedanji režim. Iz izjave, ki jo je dal g. Mihajlović novinarjem se da posneti, da ostaja Radić nepopustljiv. — Radić je poslal narodni skupščini lastnoročno pismo, v katerem prosi, da se njegovi mandati verificirajo. Izvoljen je v teh okrožjih. Obdržal si je splitsko-dubrovniški mandat. Poverilnic ne more predočiti, ker jih je zgubil. (Lep red. Ured.) — Narodna skupščina bi se imela sestati dne 11. t. m. Ker se pa ta kritičen vladni položaj še ni razjasnil, je malo upanja, da se ista sestane pred 20. oktobrom; takrat se prične redno zasedanje. To je najboljši dokaz, da se vlada boji parlamentarnega dela in kontrole. Boji se pa tudi, da se ji ne bi Radić izneveril in jo pustil na cedilu. — V nedeljo je imel Radić v Varaždinu shod, na katerem se je — kakor se da iz njegovih govorov posneti — obnašal zelo predrzno. V svojem govoru je pretil Beogradu, sedanji vladi, celo kralju je zagrozil, ako ne ugodí zahtevam HRSS in ako vlada ne bo postopala kakor on to zahteva. Posebno je Radić povdarjal, da je možno, da pride zopet na vlado radikalna stranka. Radić se je dobesedno izrazil takole: Ker se širijo govornice, da je začela vlada z radikalni mešetariti, smo pripravljeni na vse in če treba treščimo po njej tako, da se razleti na vse strani. Ako nam pa vsa sredstva ne pomagajo, potem pride sila. Ali ne sila poedincev, temveč sila celega naroda (katerega naroda? Ur.). Revolucija je velika nesreča, ali je vendar manjše zlo nego popstvo. — Lepe čase nam obeta ta mirotvornež; popolnoma po kopitu Moskve.

V sredo dne 8. t. m. je minister vojne in mor-narice general Hadžić podal ostavko. Svojo demisi-jo utemeljuje s tem, da ne more več nositi sood-govornosti za protidrjavno politiko sedanjega kle-rikalno-turško-radićevkega režima. V režimskih krogih vlada velika nervoznost. Stojimo pred po-polno krizo režima.

Grčija.

Grčija je dobila novo vlado. Za min. predsed-nika je bil izvoljen Mihalopopulus, zunanje mini-strstvo je prevzel Russos, notranje pa Kondilis.

Nemčija.

Nemčija bo najbrže sprejeta v Zvezo narodov. Vlada je poslala zaveznikom memorandum, v kate-rem zagotavlja, da je pripravljena vstopiti v Ligo narodov, a to pod gotovimi pogoji. Francija pravi, da ne bode delala Nemčiji nobenih ovir, kar se tiče vstopa, pač pa ji ne dovoljuje nobenih privilegijev. Italijanski odgovor tudi ne bode vseboval nobenih presenečenj za Nemčijo. Anglija pa je naziranja, da za pristop Nemčije v Zvezo narodov ni nobenih pomislekov.

Avstrija.

Med Avstrijo in našo državo se vršijo trgovin-ska pogajanja, ki potekajo dosedaj povoljno. Pogod-ba je že sklenjena in se je poslala beograjski vladi v odobritev. Pričakuje se, da se pogajanja zaklju-čijo okoli 20. t. m.

Dopisi.

Mariborske novice.

Zidar Leopold Brunner, ki je bil pri zvonolivar-ni inž. Bühla v Mariboru nastavljen kot specialist in je stanoval s svojo ženo in štirimi otroci v Bühlo-vi hiši v Moterjevi ulici št. 15, kjer je mnogo zidal in delal za svojega gospodarja. Pričel ga je črteti in vsled tega mu je razdril drvarnico in mu vse iz nje raznesel. Odslovil ga je iz službe brez vzroka, pridržal si je pa Brunnerjevo delavsko knjižico do 30.

Beleške.

Ali je v Gospodu zaspal? V svoji zadnji številki nas je neki mariborski tehnik zapisal med mrtve in nam velikodušno natiskal precej obsirno, a po vse-bini popolnoma neutemeljeno posmrtnico, katero je zaključil s trditvijo, da nas je zadela kap. Mi pre-identemo to notico s popolnim preziranjem in se ve-selimo iz vse duše njihove blamaže. »Narodni Go-spodar« je pričel izhajati z našo lastno voljo in bo svoje delo tudi vršil tako dolgo, dokler bodo to zahtevali naši pristaši in njihova stranka. Ob tej priliki pripomnimo, da nismo nikakor in nikjer ukradli glave, kakor so na pr. to storili Orli glede obleke in telovadbe Sokolom. S takšnimi ogabnimi rečmi se lahko tudi v bodoče pečajo le ljudje, ki nimajo značaja, ne kulture in so zmožni vsake hu-dobije. Torej dober tek gospodje in drugič več takta.

NSS in mi. Narodni socialisti so baje v torek 7. tm. tudi razpravljali na svojem shodu o našem ti-

septembra, tako da si ta ni mogel iskati druge službe. Vzel mu je končno vse in pustil mu je le sobico, katera pa tudi nima nobenega okna in 6. t. m. ga je pa še iz sobice vrغل na cesto. Zidar Bruner je prišel s svojo bolno ženo, katero je moral vsled slabosti peljati za roko, k policijskemu komisarjatu, z enim otročičem v naročju, iskati pomoči, dočim se je treh drugih otročičev usmilila neka dobroščna gospa iz sosedstva. Inž. Bühl je v svoji vsemogočnosti sodnik, v svoji lastni zadevi stanovaljski urad, policija, glavar itd., kajti vrغل je celo rodbino brez sodnijske odpovedi na cesto. Tako se godi našim ljudem in tako gospodarijo v Mariboru Nemci — inozemci! Noyue tandem! Ali ni pomoči proti takim izgredom. Zvonovi zvonite, samoglave črepinje razbite! — Usposobljenostni izpiti za osnovne in meščanske šole se pričnejo dne 4. novembra v Mariboru na moškem učiteljskem. Prošnje se naj pošljejo najkasneje do 25. oktobra in to potom šolskega vodstva. — Dne 3. na 4. t. m. so dosedaj neznani zlikovci vlomili v mariborsko zastavljalnico. Odnesli so eno zlato zapestnico in en par starih čevljev. — Dne 11. in 12. t. m. bo imela Ljudska knjižnica nabiralna dneva. Občinstvo se prosi, da prispeva k tej kulturni nabiralni akciji, kolikor pač vsak posameznik zmore. — Meseca marca t. l. sta bila odlikovana z redom Sv. Save V. reda gg. Alojzij Križnič, gen. ravnatelj »Drave« in Dragutin Humbek, ravnatelj mešč. šole v Mariboru. Te dni so prispela odlikovanja in so se odlikovancem izročila. — Carin. pripravnik Ignacij Opelka je v petek dopoldne izvršil poskus samomora. Ustrelil se je v prsa: krogla je ostala v pljučah. Pripeljan je bil v bolnico. Sedaj se nahaja izven nevarnosti. — V Mariboru so obbolele 4 osebe na griži. — Kakor smo poročali v 11. številki našega lista, je bila proti Klari Fras, materi dveh nezakonskih otročkov, uvedena sodnijska preiskava radi zanemarjanja materine dolžnosti. Te dni je bila izrečena obsodba, ki se glasi na 3 dni strogega zapora s trdim ležiščem. Mislimo, da si bode v prihodnjem obsojenka malo bolj vzela k srcu dolžnosti, ki jih je dolžna izpolnjevati kot krščanska mati. — Pri javni tomboli, katero je priredilo sokolsko društvo v Mariboru in ki se je vršila 5. t. m. na Glavnem trgu, so se razdelili dobinki tako-le: I. tombolo, kompletno spalno sobo, Rojc Angel, policijski sluga; II. voz premože, Stumpf Ivan, sin železničarja; III. kompletno garnituro kuhinjske posode, Veseli Hugo, žel. uradnik; IV. železen plug, Letnik Ivan, železničar; V. blago za moške in ženske obleke, Birk Roza; VI. eno ledenico, Stolnik Mirko, uradnik na Teznu.

Slovenska Bistrica. Tukajšnji nadučitelj g. Fr. Karbaš je imenovan šolskim nadzornikom za ljutomerski, radgonski in šentlenartski okraj. Šola izgubi s tem zelo marljivega, zmožnega in objektivnega upravitelja, kulturna društva pa izbornega sotrudnika. G. Karbašu k zaslužnemu imenovanju čestitamo. — Te dni je bil aretiran in oddan po gornjepoljskavskem orožništvu v zapore tukajšnjega sodišča 17-letni posestnik sin Fr. Srebot Ritoznoja radi nenravnega občejanja z dvema viničarskima hčerškama, starima komaj po 4 in 7 let. — Rupertov sejem dne 24. p. m. je bil letos slabo obiskan. Vzrok menda leži v tem, da ima podeželsko ljudstvo radi lepega vremena obilo poljskega dela. Priglasilo se je komaj okoli 250 glav živine. Posetilo pa je sejem izvanredno lepo število kramarjev z manu-fakturnim blagom, ki so napravili tukajšnjim trgovcem velike skrbi. Posamezni so prodali sicer ne prvovrstnega blaga v velikih množinah. — Pred kratkim se je pojavilo na pismen poziv nekaterih tukajšnjih mlečnozobnežev okoli 30 fantov iz Gor. Bistrice, oboroženih z gorjačami, da dokažejo svojo korajžo. Ker so se pa bistriški pozivatelji »junaško« poskrili, jo je izkupilo nekaj nedolžnih. Zadevo ima v rokah tukajšnje orožništvo. — Trgovec g. Pinter Lojzek mlajši je prevzel za našo državo glavno zastopstvo novih senzacionalnih budilk Memosy-ma, t. j. ur z električnim mehanizmom, ki se potom kontaktnih čepkov dajejo uključiti na poljubni in večkratni čas, ne da bi bilo treba uro navijati. Zadnje dni je dospelo v Slov. Bistrico več teh ur, ki vzbujajo splošno pozornost. Osebito za šefe večjih pisarn je ta ura opominjevalka neprecenljive vrednosti. — V četrtek 25. p. m. opoldne se je nudil cestnim pasantom na Tržaški cesti pretresljiv prizor, ki je moral vsakega ganiti do solz. V mali pritlični sobici je stanoval že delj časa pri tukajšnjem zdravniku dr. Marcijušu pekovski pomočnik Franz Šilak, katerega je dal ta oholi, Slovincem že od nek-daj neprijazni magnat, sodnijski deložirati z družino vred, menda radi tega, da se bodo njegovi sinovi, ki študirajo oziroma so še nastavljeni po Budimpešti in Gradcu, ob priliki njihovega prihoda lažje razšopirili. Ta hišni posestnik, ki je zasedel na nepojas-njen način v letošnji sezoni v Slatini Radencih mesto zdraviliškega zdravnika, bi pri teh svojih mast-nih zaslužkih ne bil utrpel prevelike škode, ako bi vsaj za nekaj časa še bil imel sočutje do svojega bližnjega.

Strnišče - Sv. Lovrenc na Drav. polju. Naši nek-daj zapuščeni kraji so se preobrazili v majhno mestece. Tukaj je mnogo raznovrstnih tovarniških podjetij, kakor: tvornica lesene volne, tvornica sad-nih konzerv ter tvornica tehtnic; pletarska, mizar-ska in kovaška zadruga. Tudi električno razsvet-ljavo imajo. Politično življenje je pri nas zelo na visoki stopnji. Vsi si želimo, da bi bili v močni na-

rodni stranki, kjer bi se varovali naši interesi. Mnogo je takih, ki tavajo brez cilja. Oni, ki ne vedo kam, tem ključemo, k nam, pri nas so zavarovani Vaši interesi. Tu boste našli potrebno pomoč.

Lajtersberk. V četrtek dne 2. t. m. so našli v odprtem studencu pred orožniško stanico v Lajtersbergu pri Mariboru v »travo« povitega novorojenč-čka. Kako dolgo je bil mrlič v vodi, katero rabi vsa okolica za kuho, se do danes še ni dognalo. Prav tako je za sedaj še tudi njegova bestialična mati nez-nana oblast.

Pri Sv. Rupertu v Slov. goricah je porodila in zadavila farovška dekla na hlevu svojega gospo-darja dete. Ker so bile posledice poroda nenormal-ne, prepeljali so nečloveško nesrečnico pretečeno nedeljo v mariborsko bolnico.

Razno.

NAROČNIKI »NARODN. GOSPODARJA« POZOR! Od vseh strani prihajajo v zadnjem času številne pritožbe, da naši naročniki sploh ne sprej-majo našega lista. Opozarjamo naše naročnike, da bomo na merodajnih mestih storili potrebe korake, da se nerednosti pri dostavitvi našega časopisa ne bodo obnovile.

Vsi oni naročniki našega lista, ki dosedaj še niso poravnali naročnine za tretje četrtletje se pro-sijo, da to storijo čimprej. V to svrhu so bile pri-ložene pred kratkim pošne položnice, katerih se naj blagovolijo naši p. n. naročniki poslužiti. Na-ročniki zavedajte se svoje dolžnosti!

Obletnica koroškega plebiscita. Dne 10. t. m. bomo obhajali zopet obletnico zgoraj imenovanega plebiscita, žalostnega dejstva, ki nam je nasilno str-gal naš divni Korotan in njegove dobre naše brate. Krvavi nam duša ob tem spominu, smilijo se nam rodni bratje, ki ječijo že leta pod krutim jarmom o-holega germanstva, a tolaži nas prepričanje, da je ta mednarodna ureditev le začasna, da nas prejali-slej združi naša mogočna mati Slavija v eno drža-vo, pod svojo lastno streho. Obsirneje o tem vele-važnem dnevu prinesemo prihodnjije.

Ksaver Meško kot jubilat. Dne 28. oktobra bo obhajal naš znameniti pesnik in pisatelj Ksaver Meško svojo petdesetletnico. Ta zaslužni mož je kmetski sin Slovenskih goric in po poklicu duhov-nik. Njegovi umotvori so pravi biseri naše litera-ture, polni nebeškonežne milote in krasote. Ob nje-govem prazniku bi želeli, da bi veliki prosvetnik z lahkoto pozabil neštete mučne prevare preteklosti in še mnogo let vodil svojo umetniško pero v ko-rist in čast svojega izmučenega naroda.

Prebivalstvo pozor! Komanda mariborskega vojnega okruža ponovno opozarja vse prebivalstvo, da se ponoči ne poslužuje poti v obližju municijskega skladišča v Bohovi (pri Hočah), ki veže Ptujsko in Tržaško cesto, in da po možnosti vobče ne hodi v gozd v bližino tega skladišča, da se ne bi dogodila kaka nesreča, ker je tamkaj postavljena straža.

Finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru opozarja vse proizvajalce vina, da so zavezani v roku 10 dni od dneva, ko so izprežali viho, prijaviti dobljeno količino vina pristojnemu oddelku finan. kontrole. Nadalje je vsak, kdor proda vino, dolžan, da prijavi pristojnemu oddelku finančne kontrole prodano količino vina, predno istega izroči kupcu. Na vsako tako prijavo dobi prodajalec vina od fin. kontrole za nezatrošarinjeno vino kontrolni list, za zatrošarinjeno vino pa svobodnico. Kontrolni list ozir. svobodnico mora prodajalec izročiti istočasno s vinom kupcu, ki pa mora kupljeno vino tekom 24 ur po prejemu prijaviti svojem pristojnemu od-delku fin. kontrole ter izročiti istemu tudi kontrolni list oziroma svobodnico. Če pa je dobil kupec vino s kontrolnim listom, mora tudi v gori omenjenem roku 24 ur plačati odpadajočo trošarino in event. občinsko doklado k trošarini. Kdor ne prijavi te-ko 10 dni svojega vinskega pridelka ali opusti prijavo vina, bo kaznovan po členu 85 trošarinskega pravilnika na denarno kazen 1000 Din (eden-tisoč dinarjev), katere kazen se ne more znižati. Kupec vina, ki ne prijavi tekom 24 ur prejetega vi-na in ga ne zatrošarini v istem roku, v slučaju, da je sprejel nezatrošarinjeno vino, se bode smatral v zmislu člena 77 t. l. troš. prav. kot tihotapec ter ga čaká kazen v petkratnem znesku prikrajšane trošarine. Tudi se mu zapleni vino, ki ostane tako dolgo zaplenjeno, dokler ne plača prikrajšane trošarine.

Razglas drž. babiške šole. Na državni babiški šoli v Ljubljani se začne dne 4. novembra 1924 učni tečaj za babice s slovenskim učnim jezikom. Tečaj bo trajal približno 10 mesecev. V ta tečaj se sprej-mejo ženske, ki še niso prekoračile 40. leta starosti in ki so, ako so še neomožene, dovršile 24. leto ter so učnega jezika zmožne v govoru in pisavi. Pouk je brezplačen. Vse prosilke morajo vložiti svoje-ročno spisano, pravilno kolkovano prošnjo za spre-jem v babiško šolo pri pristojnem srezkem pogla-varju, odnosno mestnem magistratu, do dne 10. okt. 1924. Prošnji naj prilože krstni in rojstni list, event. poročni list, ali če so vdove, smrtni list svojega moža, nadalje oblastveno potrjeno navrstveno izpriče-valo, potem izpričevalo uradnega zdravnika pristoj. političnega oblastva, da so zdrave in telesno in duševno sposobne za uk, nadalje izpričevalo, da imajo cepljene kože ali da so jim bile kože iznova ceplje-ni, izpričevalo o šolski izobrazbi in če so ubožne, tudi zakoniti ubožni list. Prednost za ta tečaj imajo

prosilke iz mariborske oblasti, izvzemši mesti Ma-ribor in Celje. Učenke, ki so ubožne in potrebne, se sprejmejo v internat brezplačno; imovitejše mo-rajo plačevati hrano v internatu, stanujejo pa lah-ko zunaj internata. Vsaka učenka, sprejeta v drž. babiško šolo, mora imeti poleg zadostnega telesne-ga perila in obutve še te-le svoje predmete: 4 rju-he, 2 prevleki za blazine, 1 posteljno odejo (koc), 2 bela predpasnika z rokavi (po predpisu), 2 bri-sači, 2 namizna prtica, jedilno posodo in orodje. Dne 4. novembra 1924 ob osmih se morajo vse pro-silke osebno javiti pri ravnateljstvu državne ba-biške šole v Ljubljani, Stara pot št. 3, da opravijo predpisani sprejemni izpit. Prosilke se sprejmejo, ako zadoste vsem predpisanim pogojem in ako o-pravijo sprejemni izpit z dobrim uspehom.

Kino.

Grajski kino predvaja od četrтка do vključno nedeljo velikansko historično dramo v 5 činih »La dame de Monsoreau«, po istoimenskem romanu Alex Dumas-a. Ta film je edini te vrste. Vse slike so bujnih npravnih barv znamenite največje franco-ske tvornice Pathé Color. Vloge so razdeljene med najboljši francoske igralce, kakor Genevieve Fe-lix itd. — V pondeljek začne »Vihar«, senzacional-na drama v 8. činih ter se predvaja do vključno srede.

Mestni kino. Do četrтка, 9. t. m. se predvaja kriminalna drama v 6. činih »Pirati lepotic«. — Od petka 10. do vštveši pondeljka 13. t. m. ljubavno-avanturistični film v 6. činih »Z ognjem in mečem«. — Od torka 14. do petka 16. t. m. krasni film v 6 činih »Tajfun«.

Gospodarstvo.

Kaj moramo storiti pred trgatvijo.

Sodi, vedrice, kadi, stiskalnice in vse potrebno orodje naj se dobro opere. Kdor pazi, da je vsa po-soda čista, ne bode imel nikdar plesnivega ali ski-sanega vina. A najglavnejši pogoj za ohranitev do-brih vin je klet.

Klet.

Vsaka vinska klet bi morala imeti kolikor mo-goče enako temperaturo. Toplota bi morala imeti 8° R. Da to dosežemo, moramo klet zidati v zemljo vsaj 5 metrov globoko.

Klet mora biti obokana. Višina kleti bi morala znašati 5 metrov. Tla naj bodo cementirana, tako da se klet lahko vedno ohrani čista. A najglavnejši pogoj kleti je, da je suha. Ako nima kdo suhe kleti, naj stene omeče s cementom. Kletna vrata naj se nahajajo na vzhodni ali zahodni strani, a nikdar proti severu ali jugu. Skrbeti se mora za potrebno ventilacijo. Klet brez ventilacije postane zaduhla, sodi plesnivi itd. in to najbolj škoduje pri pretaka-nju vina.

Klet mora obstojati iz vrelna in vinske kleti. Za vrenje mošta moramo imeti poseben prostor, v katerem lahko vzdržujemo toploto 14° R, katero potrebuje mošt za vrenje. Vrelna klet mora biti prav tako, kakor vinska klet, suha, čista, cementi-rana, dobro ventilirana in tudi svetla.

V kleti potrebujemo naslednje orodje: grozdni mlin, grozdne stiskalnice, vrelna kadi in pokrove za vrelna kadi, mreže za repkanje grozdja, kladi-va, metle, moštne tehtnice, vrelna vele, toplomer itd.

V vinski kleti pa moramo imeti: toplomer in tehtnico za vino, žveplalnik, vedrice za pretakanje vina, posode za polnjenje sodov, lij, buče, svedre, metle, kladiivo itd.

Sodi.

Sodi naj se delajo s popolnoma zdravega hra-stovega lesa. Uporabi se tudi lahko kostanjev les. Druge vrste lesa pa naj se ne uporablja za izdelo-vanje sodov.

Ko dobimo nove sode, mora biti naša prva skrb, da iz sodov odpravimo duh po lesu in čreslo-vini. Napravi se vrelna voda, kateri se doda 1 odst. žveplene kisline. Sod se mora trikrat do štirikrat zaliti, nato se napolni več dni s čisto vodo, katero se vsak dan izprazni in znova naliije. To se tako dolgo ponavlja, dokler voda, katere se iz soda izlije, ni brez barve in vsakega okusa. Končno se sod za-kuha z moštom.

Stare sode, katere smo že rabili, očistimo na ta-le način: Osnajžimo ga znotraj z verigo, zunaj pa s krtačo. Nato sod tako obrnemo, da iz njega odt-eče voda, drugi dan pa sod zažveplamo.

Najprej moramo sod dobro nabiti, nato obesi-mo kos žveplene jute na posebni pripravi v sod. Tako pripravo za žveplanje dobimo v vsaki železni

JOHAN

se dobi
v vseh specerljskih prodajalnah.

trgovini. Nato žveplo zažgemo in vtaknemo s pravo vred v sod. V par minutah je žveplo zgorelo. Sod se mora nato dobro zabiti. Sedaj šele je pripraven za vino.

Plesnive sode moramo najprvo oprati z mrzlo vodo in s krtačo, šele nato z vrelo vodo, kateri se je dodalo nekaj sode. Če pa je sod močno plesniv, naj se mu izbije dno. Nato naj se sod dobro izmije z 1% raztopnino žveplene kisline. Ali pa da ga skobljamo ali ožgemo. Ko mu vdenemo zopet dno, ga izperemo s toplo vodo. I. Č., ekonom.

Mariborski tržni dan z dne 4. oktobra. Ta dan je bil zelo živahen in tudi blaga se je mnogo pripeljalo v mesto. Bilo je 20 vozov sadja, 41 vozov krompirja in zelenjave in 22 vozov svinjskega mesa in slanine. Meso: Slaninarji so prodajali svinjsko meso po 15 do 35 dinarjev, slanino po 35 do 38 dinarjev in drob po 15 do 20 dinarjev kilogram. Domači mesarji so pa prodajali govedino po 22 do 25 dinarjev, teletino 25 do 30 dinarjev, svinjsko meso po 27 do 35 dinarjev, klobase po 30 do 60 dinarjev, prekajeno meso po 40 do 45 dinarjev, drob po 10 do 17 dinarjev kilogram. — Slaninarji so tržili prav dobro. — Perutnina: Čeravno je bilo čez 600 komadov perutnine na trgu, so cene vendar še visoke in sicer kokoši 15 do 70, race 60 do

80, goske 80 do 100, purani 80 do 120 dinarjev komad. — Domači zajčki 10 do 40 dinarjev komad. — Zelenjava in krompir: Vsled svoječasnega deževnega vremena je mnogo krompirja segnilo in zato se pa cene držijo na isti višini, to je 10 dinarjev za mernik (7 in pol kg). Kurnice 0.50 do 1, zeljate glave 1 do 5 dinarjev komad, čebula 3 do 5 dinarjev venec, češnja ni bilo videti; fižol 1 do 2 dinarja kupček, luščeni po 2 do 3 dinarjev, grah 3 do 4 dinarje liter, kisl zelje 4.50, kisl repa 3 dinarje. — Sadje: Vkljub velikemu neurju, ki je razgrajalo svojčas, je skoraj vedno mnogo sadja na mariborskem trgu. Jabolka so se to pot prodajale na debelo po 1 in pol do 2 dinarja, na drobno pa 2 do 5 dinarjev, hruške 4 do 8, breskve 5 do 10, grozdje 5 do 10, češplje 12 dinarjev kilogram. — Kostanji surovi 3 do 4, pečeni 6 do 7 dinarjev kilogram. — Lončena roba se je prodajala po 0.50 do 100, lesena roba pa po 2 do 150 dinarjev komad.

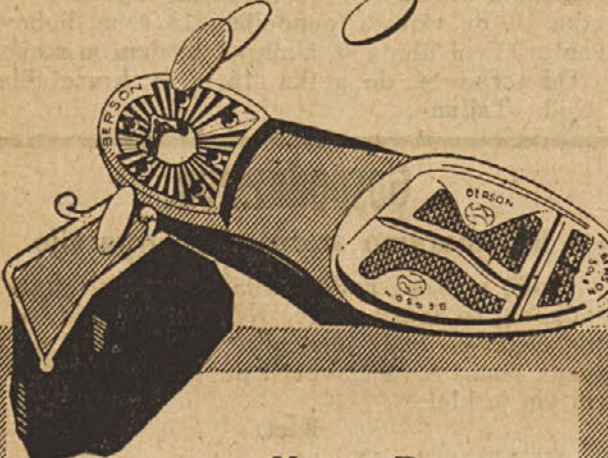
Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 1. oktobra so bili 3 vozovi sena na trgu in so ga prodajali po 50 do 55 dinarjev — pa še tega so težko prodali. V soboto, 4. oktobra so pripeljali 4 vozove sena in 1 voz slame. Slama je bila prodana po 45 dinarjev 100 kilogramov, seno pa so prodali

jali po 85 do 87.50 dinarjev 100 kilogramov. Kmetje še vedno nočejo voziti sena na trg, ker čakajo, da bo cena dosegla 100 dinarjev za 100 kilogramov, kar se bo gotovo tudi zgodilo, kakor hitro bo prenehala paša.

Borza. Plaćati je treba za 100 angl. funtov 30.650 Din, za 100 dolarjev 6925 Din, za 100 švic. frankov 1324 Din, za 100 franc. frankov 362 Din, za 100 laških lir 299 Din, za 100 čeških kron 206 Din, za 100 bulgar. levov 48 Din, za 1000 avstrij. kron 97.5 pare, za 1000 ogrskih kron 97.5 pare.

Letošnji pridelek hmelja. Na mednarodnem hmeljarskem zborovanju v Žatcu (ČSR), ki se je vršil dne 15. avgusta, se je določil cenilni komite, za sestavo cenitve svetovnega hmeljskega pridelka v letošnjem letu. Izvoljeni komite je na svoji seji v Nürnbergu dne 1. septembra t. l. postavil to-le cenitev: Jugoslavija 33.000 — 35.000, Čehoslovaška 148.000 — 156.000, Nemčija 127.000 — 140.000, Francija 70.000 do 74.500, Avstrija 800 — 1000, Madžarska 400 — 500, Rumunija 1800 — 2000, Poljska in Rusija 23.000 do 24.000, Anglija 315.000 — 325.000, Amerika in Kanada 170.000 — 180.000, Avstralija in Nova Zelandija 18.000 — 20.000 centov a 5 kg. Skupen pridelek znaša 932.000 — 985.000.

Lastnik: Konzorcij »Narodnega Gospodarja«. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Pučel. — Tisk Ljudske tiskarne Maribor, Sodna ulica 20.

Nosite Berson gumi pete in podplate

S tem si prišteđite mnogo denarja in očuvate Vašo obutev. BERSON gumi pete in podplate so trpežnejši kakor usnje.

Kdor želi dati v rejo živino, konje i. t. d. naj se obrne na upravo našega lista. Ponudbe je poslati pod šifro »Ekonomija«.

Najcenejše in najfinejše čevlje in nogavice kupite pri tvrdki:

ANICA TRAUN,
Grajski trg št. 1

Otroške čevlje in nogavice po izvanredno nizkih cenah!

„LUTKA“
tvornica otroških igračk
Maribor, Trubarjeva ul. 2
Pisarna: Vila Korotan. — Telefon 261.

Nabirajte prispevke za naš tiskovni sklad!

Kar ne veš vprašaj Ceneno češko perje!
Univerzalni informativni biro
„ARGUS“
Knez Mihajlova 35. Telef. 6—25
Beograd
(Prehod Akademije nauka).

Zobobola ne pozna kdor neguje zobe z
„ITO“

En kg sivega upuljen. perja 70 Din; na pol belo 90 Din; belo 100 Din; boljše 120 in 150 Din; mehko jak puh 200 in 225 Din; boljše vrsta 275 Din. Pošiljavte carine prosto, na povzetje; od 300 Din naprej poštne prosto. Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in nevšeče vzame nazaj. Naročila samo na **BENEDIKT SACHSEL LOBEZ 76 pri Plznu, Češkoslovaška**. — Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo okrog 14 dni.

Pisarniška moč zmožna slovenščine, nemščine, srbohrvaščine v pisavi in jeziku, kakor tudi strojepisja, išče primerne službe. Ponudbe na upravo. -----

Lep postranski zaslužek
se nudi zanesljivi, inteligentni osebi, ki bi opravljala izven uradne posle. Nastop službe takoj. Ponudbe je vposlati na upravo našega lista, Maribor, Frančiškanska ulica št. 14.

Ali si bil v „Narodnem domu“ pri novem gostilničarju **OSETU.**

„Sanatorij“
v
MARIBORU
Privatna klinika z najmodernejšimi napravami na polju zdravstva. Sprejmejo se vsi bolniki razven umobolnih in takih z nalezljivimi boleznimi
Prosia izbira zdravnikov
Cene: I. razred Din 160.—, II. razred Din 120.—, III. razred Din 85.—
Prospekti na zahtevo!

ODEJE
flanelske in šivane za postelje, odeje za delavce, odeje za konje, perje za pernice, žimo, afrik in cvilih za žimnice ter platno za prtiče kupite **najceneje v veletrgovini**
R. Stermecki
— Celje št. 394 —
Trgovci en gros cene. Cenik zastoj!

Trgovina: Aleksandrova cesta 13 * Podružnica: Aleksandrova cesta 33A

Vincenc Mikl, čevljarski mojster

Studenci pri Mariboru

Vsa popravila hitro in najceneje.

Izdeluje vsakovrstne čevlje po meri kakor tudi gornje dele za čevlje.

NA DEBELO!

NA DROBNO!